

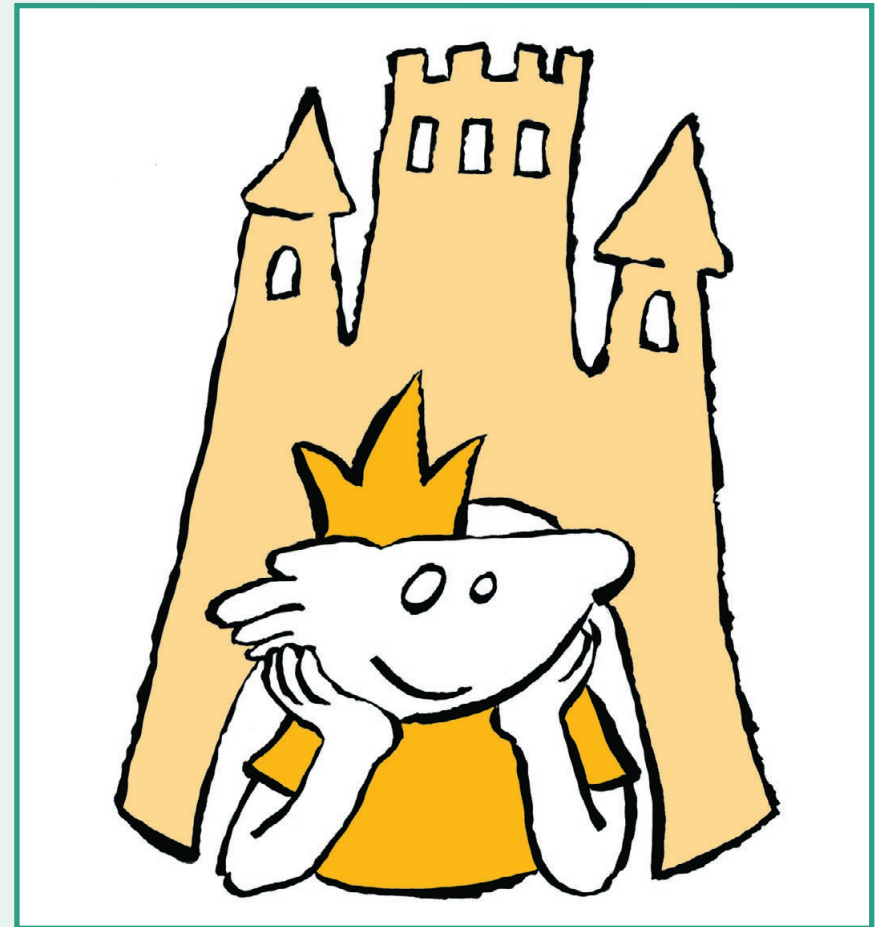
AZ ÉN BIRODALMAM

ÉN ÉS A VILÁG

A modul szerzője: Szabolcs Csilla

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

1. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök /mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése					
I/a A birodalom nélkül maradt királylány					
	A tanító egy mesével kezdi az órát, és bemutatja, hogy a mese szereplőit kik fogják eljátszani. 3 perc	Hangulati előkészítés Képzelőerő Figyelem	Frontális osztálymunka – tanári bemutató		P2 (A birodalom nélkül maradt királylány) Báb vagy baba
I/b Építészcéhek alapítása					
	A gyerekek csoportokat alakítanak, és felragasztják a közös képüket. 5 perc	Rész–egész-viszony felismerése Téri tájékozódás Finommozgás	Kooperatív tanulás – strukturált rendezés	4 részre vágott képek, olló, ra- gasztó, rajzlap	P3 (Építészcéhek alapítása)
I/c Csoportelnevezés – Jelvénykészítés					
A	A gyerekek építkezéssel kapcsolatos szavakat gyűjtnek. A gyűjtött szavak közül csoportonként kiválasztanak egyet, és azt felrajzolják a jelvényükre. A gyerekek a jelvényeket kitűzik. 10 perc	Szókincsfejlesztés Emlékezet Kreativitás Kompromisszumképesség	Kooperatív tanulás – csoportszóforgó	Színes ceruza, jelvénylap, filc, gombostű	P4 (Szógyűjtés)

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök /mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	A csoportok egy-egy kiválasztott tagja mutat egy építkezéssel kapcsolatos mozdulatot, ezt a többi gyerek utánozza. A gyerekek megnevezik a mozdulatot. Az így elhangzott kifejezések alapján a csoportok szimbólumot választanak maguknak, és azt felrajzolják a jelvényükre. A gyerekek a jelvényeket kitűzik. 10 perc	Absztrakciós készség fejlesztése Mozgáskoordináció Figyelem Emlékezet Kreativitás	Kooperatív tanulás – „add tovább a mozdulatot...”	Színes ceruza, jelvénylap, filc, gombostű	P4 (Szógyűjtés)
II. Új tartalom feldolgozása					
II/a Honnan jöttek az építések?					
A	A 4 fős csoportok párokra bomlanak. A párok arról beszélgetnek, hogy ki, milyen házban él, mikor, miből, hogyan stb. épült a ház. Egy-egy gyerek beszámol arról, amit társától megtudott. 15 perc	Kapcsolatépítés Kommunikáció Beszédkészség Emlékezet Szókincs	Páros munka – beszélgetés	Otthonról hozott kép	P5 (Honnan jöttek az építések?)
B	A gyerekek az összeragasztott képeken látható épületekről beszélgetnek. Csoportonként egy kiválasztott/kisorsolt tanuló beszámol a csoportjában elhangzottakról, a képbemutatása nélkül. A többiek megpróbálják kitalálni milyen épületről lehet szó. A gyerekek felrakják a képeket a táblára. 15 perc	Beszédkészség fejlesztése Kommunikáció Szókincs	Csoportmunka – beszélgetés, egyéni beszámolók Kooperatív tanulás – szóforgó	I/2 feladat képei, gyurmaragasztó	P5 (Honnan jöttek az építések?)

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök /melléletek	
				Diák	Pedagógus
II/b Első próba (Házterv készítése a királylánynak)					
	A csoportok (céhek) épületet terveznek a királylánynak. 8 perc	Konvertáló képesség fejlesztése Beszédkészség Emlékezet Szókincs Kreativitás	Csoportmunka – megbeszélés		P6 (Első próba)
II/c Telefonos interjú az építészekkel					
	A csoportok röviden ismertetik „telefonon” a királylány udvarmesterével (tanító/nő), hogy milyen házat építenének a királylánynak. A gyerekek a terveket közösen megbeszélik, és a legjobb ötletek felhasználásával egy közös háztervet hoznak létre. 8 perc	Beszédkészség fejlesztése Szókincs Emlékezet Kompromisszumkész- ség	Frontális osztálymunka – megbeszélés, magyarázat		P7 (Telefonos interjú az építészekkel)
II/d Második próba (A királylány házána berendezése)					
	A gyerekek csoportokba válogatják a berendezéseket. A kiválasztott képeket felragasztják, majd a tablókat felrakják a táblára. 25 perc	Rendszerező képesség fejlesztése Kreativitás Téri tájékozódás Finommozgás	Kooperatív tanulás – plakát	Kartonlap, olló, ragasztó, hirdetési újságok képei, gyurma- ragasztó	P8 (Második próba)

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök /mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/e Harmadik próba (Saját birodalmuk elkészítése)					
A	A gyerekek a hozott anyagokból szobamakettet készítenek. 30 perc	Kreativitás fejlesztése Kompromisszumkész- ség Téri tájékozódás Finommozgás	Csoportmunka – alkotás	Cipődoboz, olló, ragasztó, gyógy- szeres doboz, gyufa, szalvéta, maradék anyag vagy csomagoló papír, Kinder/ Lego figurák	P9 (Harmadik próba)
B	A gyerekek építőkökből, Lego-elemekből szo- ba-makettet készítenek. 30 perc	Kreativitás fejlesztése Kompromisszumkész- ség Téri tájékozódás Finommozgás	Csoportmunka – makett-készítés	Nagy fa- és mű- anyag-kockák, Lego	P9 (Harmadik próba) .
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés					
III/a Tetszik-e az új birodalom a királylánynak?					
	A csoportok, mint céhek bemutatják az elkészült maketteket. A gyerekek és az „udvarmester” el- mondják a véleményüket a bemutatott alkotások- ról. 10 perc	Beszédképesség fejlesztése Véleményalkotás Véleménynyilvánítás	Csoportmunka – bemutatás		
III/b Értékelés					
	A maketteket a csoportok „fabatkával” értékelik. A csoportok szóban értékelik saját munkájukat. 15 perc	Értékelés Önértékelés Árnyalt fogalmazás Önismeret Empátia	Csoportmunka – megbeszélés, beszélgetőkör		P10 (Értékelés) „Fabatka”

TANÁRI MELLÉKLET

P1 ELŐZETES GYŰJTŐMUNKA

Néhány héttel a modul tervezett időpontja előtt tájékoztassuk a szülőket, kérjünk segítséget tőlük az anyag- és adatgyűjtéshez (szülői értekezleten vagy szülői levél formájában).

Hozzanak be a gyerekek a család házáról, lakásáról fotókat (ha ez lehetséges). Ha ez nem valósítható meg, akkor kérjük meg a gyerekeket, beszélgessenek a szülőkkel, nagyszülőkkel arról az épületről, ahol jelenleg élnek. (Miből, mikor, hogyan stb. épült?)

Gyűjtsenek a gyerekek lakberendezési újságokat (mivel abban sok lakberendezési tárgy fényképe található), gyógyszeres dobozokat, gyufásdobozokat, szalvétákat, maradék anyagokat, használt díszcsomagoló-papírokat, Kinder/Lego-figurákat, műanyag-poharakat, építőköveket, cipősdobozokat, sajtósdobozokat. Természetesen a lista a lehetőségek szerint bővíthető.

Az anyag- és adatgyűjtési periódusban folyamatosan kérdezzesse a pedagógus a gyerekeket, hogy beszélgettek-e már otthon az adott témáról, így elkerülhető, hogy valamelyik gyerek kellemetlenül érezze magát a közös munka során.

Gondoskodni kell a behozott anyagok tárolásáról, szétválogatásáról, a hirdetési újságokból felhasználható képek kivágásáról (szék, asztal, szekrény, hűtő, függöny, kép, lámpa stb.).

P2 A BIRODALOM NÉLKÜL MARADT KIRÁLYLÁNY

„Egyszer volt, hol nem volt, Meseországban élt egy csodaszép királylány. (Bemutatja a babát vagy a bábót.)

A neve: Mosolygós Anna királykisasszony. A kis királylány gyönyörű környezetben, hatalmas hegyek között megbúvó égszínkék tó partján, boldogan éldegélt kastélyában. Azonban a szomszédságában élő gonosz boszorkány fondorlatos varázslattal elvette tőle a birodalmát, és száműzte az emberek közé. Sajnos Annának így most nincs hol laknia, és most nem is mosolyog. Ezért az udvarmestere (Én, a tanító!) összehívom a világ minden tájáról a legjobb építészeket. (Titeket, gyerekek!) Az építészeknek csoportokat kell alkotniuk, és 3 próbát kell kiállniuk. Akik teljesítik a próbákat, jutalomban részesülnek.”

Fontos, hogy ne a tanító legyen a királylány, mert így kívülállóként végig fenntartás nélkül tud segíteni a gyerekeknek. A babát/bábót jól látható helyre ültesse fel, mintegy jelezve, hogy a királylány figyel, érdeklődik a munka iránt.

P3 ÉPÍTÉSZCÉHEK ALAPÍTÁSA

Előzetesen a tanító beszerez 6-7 különböző épületet ábrázoló, A/4-es nagyságú képet. Érdemes különböző stílusú, alapanyagú, korú épületet választani. Ezeket 4 egyenlő részre vágja, majd szétosztja a gyerekek közt, még az óra előtt. Ez történhet véletlenszerűen vagy irányítottan. Jobbnak tartom, ha tudatosan, előre beosztja a csoportokat. A megalkotott csoportok heterogének legyenek, hogy a más-más képességű gyerekek segíthessék egymást. A gyerekek próbálják megkeresni a náluk lévő kép többi darabját, így alkotván csoportot. Ha nem találják, akkor segítsünk nekik. Az asztalokat célszerű az óra előtt úgy átalakítani, hogy körbe tudják ülni. Amikor már mindenki

a helyén ül, akkor közösen ragasszák fel az asztalon lévő rajzlapra a kész képet. A képkockáját mindenki saját maga tegye a helyére, és ragassza fel! Ezzel fokozzuk az együvé tartozás érzését a tanulásban. Ne hagyjuk, hogy egy ügyesebb, leleményesebb gyerek átvegye az irányítást!

P4 SZÓGYŰJTÉS

A) Minden csoport mond egy építkezéssel kapcsolatos szót. A következő csoport egyik tanulója egy újat. A szógyűjtést több körön át folytatják. Ha elakadnak, a tanító is segíthet, sőt ő is mondhat új szót! Ezzel a szókincset is bővíti.

B) A feladat ugyanaz, mint az „A”-nál, csak a szavakat mutogatással ismerteti a csoport.

A jelvényalapokat előre el kell készíteni, és még az óra előtt az asztalra tenni, a színesekkel együtt. A csoport kiválaszt az elhangzott szavak közül egyet, és azt rajzolja a jelvényalapra. Figyeljünk, hogy ne túl aprólékos rajzokat készítsenek a gyerekek, mert akkor elcsúszhatunk az idővel!

Bár első osztályosokról van szó, de fontosnak tartom, hogy ha valamelyik gyerek tud írni, akkor nyugodtan hagyjuk, kérjük meg, hogy írjon!

P5 HONNAN JÖTTEK AZ ÉPÍTÉSZEK?

A) A csoporton belül a gyerekek párokat alkotnak. Egy percre az egyik gyermek mesél arról az épületről, ahol ő most lakik, majd tanári utasításra cserélnek 1 perc után. Miután mindketten elmondták, csoportonként kiválasztunk/kisorsolunk valakit, aki elmeséli, mit tudott meg a párja lakóhelyéről.

Ha nagyon nagyok a szociális különbségek az osztályban, akkor alkalmazzuk a „B” variációt!

B) Beszélgetés csoportokban az 1/2. részben összeragasztott képen látható épületekről. A tanító kérdésekkel segítse a munkát. (Mit, milyen épületet ábrázol? Mikor, miből, hogyan stb. épülhetett? Kik élhettek, élnek-e még benne? Te melyikben élnél szívesen, miért?) A tanító időnként figyelmeztesse a gyerekeket az időre is. Csoportonként egy tanuló beszámol a csoportjában megbeszéltekről, a kép felmutatása nélkül. A többiek megpróbálják elképzelni, kitalálni, hogy milyen lehet az épület. A képeket felrakják a táblára. A hiányosságokra kérdezzon rá a tanító vagy bármelyik csoport tagja!

P6 ELSŐ PRÓBA

A tanító, mint udvarmester ismerteti a próba feltételeit. Elmondja, hogy Anna királykisasszony milyen épületről álmodik (például: tartós, világos legyen stb.). A csoportok, mint céhek megfelelő épület terveznek a királylánynak szóban, esetleg az egyik csoporttag egyszerű rajzos segítségével. Ha írni tudó gyerek van a csoportban, akkor lejegyezheti a főbb gondolatokat (például szobaszám). A csoportos megbeszélések alatt az udvarmester (tanító) sétálgasson az asztalok között (hallgasson bele a beszélgetésekbe), és ha kell, adjon ötleteket, segítséget.

P7 TELEFONOS INTERJÚ AZ ÉPÍTÉSZEKKEL

A telefonos beszélgetésnél az udvarmester kérdéseket is tehet fel az építészeknek, ha a beszámolóban hiányosságot, hibát észlel vagy nem ért valamit (például: mozgássérült vendégek elhelyezése). Figyelnie kell arra, hogy minden csoportnak megközelítőleg azonos ideje legyen beszámolóra. Az időhatárookra az értékelésnél is figyelni kell. A tanító, mint udvarmester értékelje a céhek munkáját, mi volt az erőssége a csoportnak, mi volt a legjobb ötlet, de más javaslatokkal is élhet. A gyerekeket is arra biztassa, hogy hasonló módon mondják el véleményüket („Az tetszett a ti tervetekben, hogy... Arra figyeljetelek még, hogy... Szerintem még ebben és ebben kéne változtatnotok...”). A közös házterv létrehozása után némajátékkal játszhatnak csoportonként, hogy hogyan épül fel az új birodalom. Ha ennél a résznél iktatjuk be a szünetet, akkor lehetőségként kínálkozik, hogy délután az iskola homokozójában megépíthessék a kastélyt a gyerekek. Ha nincs homokozó, akkor homoktálcán dolgozhatnak, illetve gyurmából is elkészíthetik az elképzelt birodalmat.

P8 MÁSODIK PRÓBA (A KIRÁLYLÁNY HÁZÁNAK BERENDEZÉSE)

Az udvarmester közölje, hogy az első próbát minden céh kiállta. A tervek alapján felépült az új birodalom. Már megérkeztek a berendezési tárgyak. A második próba az lesz, hogy a csoportok válogassák szét, hogy mely tárgy melyik helyiségbe való. Mi való egy szobába, konyhába, hálóba, fürdőbe, nappaliba?

Megvalósítás: a tanító előre készítse el minden csoportnak kartonból egy ház alakú sablont. A házat (minden csoportnál egyformán) külön részekre osztja, megnevezi (nappali, háló, fürdő, konyha, kamra.) Az előre behozott hirdetési újságokból ki kell előre vágni a megfelelő képeket. (Esetleg valamelyik előző technikaórán a gyerekek is seghetnek.)

Az elkészült tablót a táblára helyezték ki a gyerekek, amit az udvarmester megtekint. Ezt kövesse megbeszélés, kiegészítés, vitás esetek tisztázása, értékelés

P9 HARMADIK PRÓBA (SAJÁT BIRODALMUK ELKÉSZÍTÉSE)

Az udvarmester ismét megdicséri a csoportokat az eddigi eredményes munkáért. Elmondja, hogy a királylány már egyre boldogabb és elégedettebb. Örömeben azt a kijelentést tette, hogy minden céhet megajándékoz az új birodalmi épületben egy-egy szobával. Ennek szobának a megtervezése, megvalósítása lesz a feladat.

A csoportok röviden beszéljék meg, hogy mit szeretnének elhelyezni a szobában (ágy, szék, asztal, könyvespolc, lámpa). Esetleg arról is beszélhetnek, hogy mi van náluk otthon a szobában, illetve mit szeretnének, ha lenne.

Megvalósítás:

A) A csoportok megkapják a cipősdobozokat (ez lesz a szoba), minden csoport egyet, majd az alapanyagokat. Csoportforgóban mondják el, hogy miből mit tudnának készíteni. A pedagógus is adhat ötleteket (gyufásdobozból asztal, polc, gyógyszeres dobozból ágy, szekrény, szalvétából terítő).

Osszák meg a feladatokat, hogy ki miből és melyik tárgyat készíti el. Válasszák ki az anyagokat, és készítsék el a berendezési tárgyakat.

B) Ha vannak olyan gyerekek, akiknek kez ügyessége gyengébb, akkor velük kockákból, legoból építtessünk szobát.

P10. ÉRTÉKELÉS

Értékelés módja: a csoportoknak az öt fabatkát közösen kell elosztaniuk a munkák között. A saját szobájukra nem szavazhatnak, de a fabatkákat megoszthatják a többi szoba között. A fabatkákat a kész dobozok elé kell letenniük. Az a szoba nyeri el a céhmesterek díját, amelyik a legtöbb fabatkát kapja. Erre maximum öt percet szánjunk.

Ezek után a csoportok, egyének önértékelése következik. A gyerekek körben leülnek és elmondhatják gondolataikat, érzéseiket (például: milyen volt, lehetett-e a csoportjukban dolgozni, melyik feladat tetszett a legjobban stb.). Sorban kell haladni, de aki nem akar megszólalni, annál nem szabad erőltetni.

Végül a tanító (udvarmester) megköszöni a munkát, elmondja a saját véleményét, érzéseit.

Esetleges lehetőség még, hogy a megmaradt anyagokból – akinek van kedve, ideje – készíthet még ilyen szobát önállóan otthon vagy délután az iskolában.

